

GÖNÜL ELÇİLERİ İÇİN KORUYUCU AİLE

T.C.
Aile ve
Sosyal Politikalar
Bakanlığı

T.C.
Çocuk
Hizmetleri
Genel
Müdürlüğü

**GÖNÜL ELÇİLERİ
İÇİN
KORUYUCU
AİLE**

Bu kitap, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Aile Yanında Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı tarafından kurulan Kitap Hazırlama Komisyonunca Koruyucu Aile Hizmeti'nin tanıtımı için bilgilendirici kitapçık olarak hazırlanmıştır.

Hazırlayanlar

1.Basım

*Ahmet OKUR (Aile Yanında Destek Hizmetleri Daire Başkanı)
Mehmet GÖRAL (Ankara İl Müdürlüğü - Şube Müdürü)
Birgül ÇELİK (Atatürk Çocuk Yuvası Müdür Yardımcısı)
Özlem TOK KIZILDAĞ (AYDH Daire Başkanlığı - Koruyucu Aile Birimi Yöneticisi)
Ulviye SARIGÖL (AYDH Daire Başkanlığı - Evlat Edinme Birim Yöneticisi)
Gizem ARAT (Sosyal Çalışmacı – Ankara İl Müdürlüğü)
Emel ÖZTÜRK (Çocuk Gelişimcisi-AR-GE Daire Başkanlığı)
Türküler ERDOST (Sosyal Psikolog- AR-GE Daire Başkanlığı)
tarafından içeriği oluşturulmuş, Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı'nca Gönül Elçileri Projesi kapsamında basımı yapılarak dağıtımı sağlanmıştır.*

2.Basım

*Nusret SOYLU (Aile Yanında Destek Hizmetleri Daire Başkanı)
Hakkı BİLGİÇ (AYDH Daire Başkanlığı – Araştırmacı)
Özlem TOK KIZILDAĞ (AYDH Daire Başkanlığı - Koruyucu Aile Birimi Yöneticisi)
Reyhan PEHLİVAN (Psikolog - AYDH Daire Başkanlığı – Koruyucu Aile Birimi)
tarafından güncellenmiştir.*

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Görevleri

- Çocuklara yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmek ve koordine etmek,
- Çocuklara yönelik sosyal hizmetler konusunda politika ve stratejiler belirlenmesine ilişkin çalışmaları koordine etmek, belirlenen politika ve stratejileri uygulamak, uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek,
- Çocukların her türlü ihmal ve istismardan korunması ve sağlıklı gelişimi için gerekli önleyici ve telafi edici mekanizmaları oluşturmak ve uygulamaya koymak,
- Geçici ya da sürekli olarak aile ortamından mahrum kalan veya yüksek yararı ailesinin yanında bulunmamayı gerektiren çocuklara özel bakım ve koruma hizmeti sunmak,
- Evlat Edinme ve Koruyucu Aile Hizmetlerini koordine etmektir.

BİRLİKTE, BİR ÇOCUĞUN HAYATINDA FARK YARATABİLİRİZ!

Bu kitapçığı elinizde tutuyorsanız, bir çocuğa yardım eli uzatarak geleceğe umutla bakması adına bir adım atıyorsunuz demektir. Tüm çocuklar için düşlediğimiz **“her çocuk için bir aile”** hedefine ulaşmada sizlerin varlığını yanımızda hissetmek, bizlerin gücüne güç katacaktır.

Bu kitapçığı okumanız ve çevrenizdekilere ulaştırmanız, çocuklarımızın özlemini duydukları ailelere kavuşmaları yolunda bir başlangıç olacaktır.

KORUYUCU AİLE NEDİR?

Çeşitli nedenlerle öz ailesi yanında bakımları bir süre için sağlanamayan çocukların, kısa veya uzun dönemler içerisinde, ücretli veya gönüllü olarak eğitim, bakım ve yetiştirilme sorumluluğunu alan kişi ya da ailelerdir.

NEDEN KORUYUCU AİLE?

Bazı çocuklar, hayatlarının belli dönemlerinde, çeşitli nedenlerle, kendi ailelerinden ayrılmak zorunda kalmaktadır. Ancak ailesinden ayrılmak, ayrılığın yaratacağı zorluklarla baş etmek bir çocuk için hiç de kolay değildir. Çocuklar, bu zor ve sıkıntılı dönemlerini atlatabilmek, yaşadıkları olumsuz yaşam deneyimlerinin neden olduğu duygusal sorunlarla baş edebilmek için birebir destek alabilecekleri ilgi ve sevgiyi bulacakları aile ortamına ihtiyaç duymaktadırlar. Çocukların ihtiyacı olan *sevgi ortamı* neden sizin eviniz olmasın?

Bunu hiç düşündünüz mü?

Bir çocuğun koruyucu ailesi olmak, çocuğun olduğu kadar sizin ve ailenizin de yaşamını değiştirecektir. Vereceğiniz bu önemli karar çocuğun geleceğe umutla bakmasını sağlayacaktır. Sizi, diğerlerinden farklı kılacak olan şey, bir çocuğa yardım etmek konusundaki duyarlılığınız ve onun geleceğini şekillendirmek adına vereceğiniz katkıdır.

***Hoşgörülüyseniz,
sabırlıysanız ve kararlıysanız
koruyucu aile olmak sizin için zor ve yorucu gelmeyecektir.
Lütfen bu konuyu ertelemeyin ve bize ulaşın.***

HİZMETTEN YARARLANDIRILAN ÇOCUKLAR?

- Çeşitli nedenlerle kendi ailesinden ayrılmak zorunda kalan,
 - Öz ailesi bulunan ancak ailesince bir süre için bakılamayan,
 - Kurum bakımında olan,
 - Zaman içerisinde uygun bakım modeli belirlenecek olan,
- Çocuklar Koruyucu Aile Hizmetinden yararlandırılabilir.

KİMLER KORUYUCU AİLE BAŞVURUSUNDA BULUNABİLİR?

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olanlar,
- Türkiye’de sürekli ikamet edenler,
- 25-65 yaş aralığında olanlar,
- En az ilkokul/ilköğretim düzeyinde eğitim almış olanlar,
- Düzenli gelire sahip olanlar,
- Evli veya bekar, çocuklu veya çocuksuz kişiler,

“SİZ” de
Koruyucu Aile olmak için
yaşadığınız yerdeki
Aile ve Sosyal Politikalar
İl Müdürlüğüne başvuruda
bulunabilirsiniz.

KORUYUCU AİLE’NİN SORUMLULUKLARI NELERDİR?

- Çocuğun **temel ihtiyaçlarını** (beslenme, giyinme, barınma vb.) karşılamak,
- Çocuğun **fiziksel ve psiko-sosyal gelişiminin** sağlıklı olabilmesi için gerekli koşulları sağlamak,
- Çocuğun yeteneklerinin ve becerisinin el verdiği ölçüde öncelikle **eğitim ve öğretimi sürdürmesi** ya da iyi bir **meslek edindirilmesi** için gerekli çabayı göstermek,
- Çocuğun varsa öz ailesi ve akrabaları ile uygun görülen şekil ve zamanda görüşmesini sağlamak,
- Çocuğa hizmet sunan kişilerle **işbirliği içerisinde** çalışmak,
- Süreç içerisinde gelişen, hizmetin gerekli kıldığı yükümlülükleri yerine getirmektir.

KORUYUCU AİLE'YE SAĞLANAN OLANAKLAR NELERDİR?

Koruyucu ailesi olduğunuz çocukların eğitim-öğrenimlerine ilişkin kurs bedelleri ve servis ücretleri Devlet tarafından karşılanmakta olup çocuğa yaş ve öğrenim düzeyine göre harçlık ödenmektedir. Bu ödemeler aylık olarak yapılmaktadır. Ayrıca talepte bulunulduğu takdirde aylık olarak koruyucu aile ücreti ödenmektedir.

Koruyucu aile ücreti, çocukların yıllık giyim masraflarının karşılanabilmesi için yılda iki defa artırımlı ödenmektedir.

Okula giden çocukların eğitim ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için de öğrenim döneminin başladığı ayda artırımlı ödeme yapılmaktadır.

Çocuğun sağlık harcamaları Genel Sağlık Sigortası kapsamında Kurum tarafından ödenmektedir.

Koruyucu Aile Hizmeti devam ederken koruyucu ailelerden, eşine veya bir yakınına bağlı olmaksızın emekliliğine esas sosyal güvencesi olmayan eşin, bir asgari ücret tutarı üzerinden Sosyal Güvenlik Kurumu kapsamında isteğe bağlı sigortasını yaptırması ve ödeme belgesinin ibrazı halinde primleri aylık ödemelere ilave edilerek ödenmektedir.

KORUYUCU AİLE OLMAYA KARAR VERDİYSENİZ...

Yaşadığınız ildeki Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne başvurmalısınız.

Başvuru sırasında Koruyucu Aile Hizmeti, işleyişi ve hizmete ilişkin tüm sorularınıza ayrıntılı bir şekilde cevap alacaksınız.

Görüşme sonrasında, sizden aşağıdaki belgeler istenecektir:

- T.C. Kimlik Numarası beyanı,
- Bir adet vesikalık fotoğraf,
- Öğrenim durumunu gösterir belgenin onaylı örneği,
- İş, gelir ve sosyal güvenlik durumunu gösteren belgenin onaylı örneği,
- Adli sicil ve arşiv kaydı durumunu gösteren belge,
- Sosyal inceleme sürecinde tespit edilen durumlara ilişkin ihtiyaç duyulacak diğer belgeler,
- Koruyucu aile olacak kişilerin çocuğun bakımını, psiko-sosyal gelişimini ve eğitimini etkileyecek ya da çocuğa zarar verecek düzeyde fiziksel engeli, ruhsal rahatsızlığı ve bulaşıcı hastalığının olmadığını gösteren, devlet ya da üniversite hastanelerinin ilgili bölümlerinden doktor değerlendirmesi bulunan tetkik belgeleri istenir.
- Kişilerin evli olması halinde her iki eş için de aynı belgeler istenir.

Hakkınızda daha fazla bilgi sahibi olmak, bu yeni ve önemli sorumluluğunuza ilişkin kararlarınızda size yardımcı olabilmek amacıyla evinizde de ziyaret edileceksiniz.

İşlemlerin devamının uygun görülmesi durumunda, görevlendirilen uzman tarafından evinizde ve işyerinizde görüşmeler yapılacaktır. Tüm bu işlemlerde amaç, çocuğa en uygun ailenin belirlenmesidir.

SIKÇA SORULAN SORULAR

1. Kendi çocuğum varken koruyucu aile olabilir miyim?

Evet, ancak çocuğunuzun da bu konudaki düşüncesi önemlidir.

2. Koruyucu aile olduğumda evimi ve ailemi hazırlamam gerekiyor mu?

Evet, evinizde çocuk için uygun bir ortam düzenlemeniz ve aileniz ile sosyal çevrenizi bu konuda hazırlamanız gerekmektedir.

3. Çocuk bende ne kadar süre ile kalacak?

Çocuğun korunma altına alınma nedenine bağlı olarak öngörülen hizmet uygulama planı kapsamında değişiklik gösterecektir.

4. Çocuğun yaş grubunu ve cinsiyetini seçebilir miyim?

Evet, ancak size ve ailenize en iyi uyum sağlayabilecek çocuğun özellikleri hakkında yönlendirme yapılacaktır.

5. Koruyucu aile olarak kaç çocuğa bakabilirim?

Kardeş çocukların bir arada aynı aileye yerleştirilmesi tercih edilmektedir.

Çocuklar ve koruyucu aile arasında birebir ilişki kurulması ve çocukların sağlıklı bireysel gelişimlerinin sağlanacağı uygun şartların bulunması konuları değerlendirilerek karar verilecektir.

6. Gönüllü aile ve koruyucu aile arasındaki fark nedir?

Gönüllü aile olduğunuzda kuruluştaki korunma ve bakım altında bulunan çocuklara kuruluş tarafından uygun bulunan dönemler içerisinde kendi ilgi, yetenek ve eğitimleriniz doğrultusunda katkı vermek amacıyla yaptığınız ziyaretlerin yanı sıra uygun bulunan çocukları hafta sonu ya da resmi tatil ve özel günlerde yatılı olarak evinizde misafir ederek hizmet verirsiniz. Gönüllü aile hizmeti kuruluşlar tarafından yürütülmektedir.

7. Evlat edinme ve koruyucu aile arasındaki fark nedir?

Evlat edinme çocuğun velayet haklarının evlat edinene mahkeme kararı ile devredilmesidir.

8. Koruyucu aile hizmet bakım türleri nelerdir?

a) Akraba veya Yakın Çevre Koruyucu Aile Modeli

Veli ya da vasi dışında kalan kan bağı bulunan akrabalar ya da çocuğun iletişim içinde olduğu veya tanıdığı bakıcı, komşu gibi yakın çevresinde olan kişi ve ailelerin sağladığı bakımdır.

b) Geçici Koruyucu Aile Modeli

Acil koruma gereken ya da hakkında hizmet planı oluşturulmamış ve kuruluş bakımına yerleştirilmemiş ya da kendisi için planlanan hizmet modelinden çeşitli nedenlerle henüz yararlandırılmamış çocuklar için, aldıkları eğitimler ile profesyonel düzeye gelmiş kişi ve ailelerin sağladığı birkaç gün ile en fazla bir ay arasında değişen bakımdır.

c) Süreli Koruyucu Aile Modeli

Öz ailesi yanına kısa sürede döndürülme imkanı bulunmayan ya da kalıcı olarak aile yanına yerleştirilemeyen çocuklara, kişi ve ailelerin sağladığı bakımdır.

ç) Uzmanlaşmış Koruyucu Aile Modeli

Özel zorlukları ve ihtiyaçları olan çocuklara yardımcı olabilecek lisans eğitimine sahip olan veya aldıkları eğitimler ile profesyonel düzeye gelmiş kişi ve ailelerin sağladığı bakımdır.

9. Koruyucu aile olmak için eğitim gerekli midir?

Akraba veya Yakın Çevre Koruyucu Aile Modelinde, tercih edilmesi halinde genel ebeveynlik becerilerinin kazanıldığı en az temel ana-baba eğitimleri kapsamında eğitim alınması çocukla iletişim açısından yararlı görülmektedir.

Süreli Koruyucu Aile Modelinde de genel ebeveynlik becerilerinin kazanıldığı en az temel ana-baba eğitimleri kapsamındaki eğitim ile çocuğun öz ailesi dışında bir başka aile yanında yetiştirilmesine ilişkin olarak verilen Koruyucu Aile Birinci Kademe Eğitiminin alınması çocukla iletişim açısından yararlı görülmektedir.

Geçici ve Uzmanlaşmış Koruyucu Aile Modellerinde ise daha özel ilgi, destek ve bakım gerektiren çocuklara hizmet verildiğinden, temel ana-baba eğitimleri ile Koruyucu Aile Birinci ve İkinci Kademe Eğitimlerinin alınması zorunludur.

BİZİM İÇİN ÖNEMLİSİNİZ...

Koruyucu aile olmaya karar verdiğiniz andan itibaren verilecek eğitimler, danışmanlık hizmetleri ve yüz yüze görüşmelerle birlikte çocuğun ihtiyaçları için ekonomik olarak da size destek sağlanacaktır...

Hizmet süresince yanınızda olacağız...

Koruyucu Aile Hizmeti
Ayrıntılı Bilgi İçin;
Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri
www.koruyucuaille.gov.tr

KORUYUCU
aile

www.koruyucuaille.gov.tr